

GMINA LATOWICZ

EWALUACJA EX-ANTE PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY LATOWICZ NA LATA 2025-2035

Latowicz, 2025

NAZWA OPRACOWANIA:

Ewaluacja ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Latowicz na lata 2025-2035

ZLECENIODAWCA:

Gmina Latowicz

WYKONAWCA:

BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:

mgr inż. Anna Bereś

autorzy opracowania:

inż. Anna Dolata
inż. Małgorzata Żach

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Ocena trafności.....	5
3. Ocena przewidywanej skuteczności	15
4. Ocena przewidywanej efektywności	19
5. Podsumowanie i wnioski	20
Spis tabel	20

1. Wstęp

Zgodnie z art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2025 poz. 198) przed przyjęciem strategii rozwoju obligatoryjne jest przeprowadzenie ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności jej realizacji. Niniejsza ewaluacja ex-ante Strategii Rozwoju Latowicz na lata 2025-2035 stanowi analizę powyższych czynników. W dokumencie przedstawiona zostanie ocena wymaganych ustawowo kryteriów według następujących definicji:

- trafność – odpowiedź na pytanie, czy przyjęte cele i kierunki działań odpowiadają zdiagnozowanym problemom przedstawionym w diagnozie oraz czy dokument jest spójny wewnątrz i z najważniejszymi dokumentami wyższego rzędu;
- przewidywana skuteczność – określa, czy zakładane cele rozwoju są możliwe do osiągnięcia i czy wypracowane kierunki działań zapewnią osiągnięcie celów;
- przewidywana efektywność – określa, czy zasoby przewidziane do realizacji Strategii w efektywny sposób pozwolą osiągnąć zakładane cele.

Ewaluacja ex-ante stanowi jeden z elementów monitorowania realizacji Strategii. Systematyczna ocena efektywności zapisów Strategii pozwoli na precyzyjniejsze projektowanie polityki rozwoju w przyszłości i pomoże w przypadku sporządzania ewentualnej aktualizacji Strategii. Wnioski z niniejszego dokumentu stanowią ocenę Strategii na najwcześniejszym etapie jej sporządzania i obowiązywania.

2. Ocena trafności

Trafność zapisów Strategii oceniono w kontekście wniosków z diagnozy przedstawionych w postaci analizy SWOT, spójności wewnętrznej celów strategicznych między sobą i spójności zewnętrznej celów strategicznych z zapisami dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Tabela 1. Trafność zapisów Strategii w kontekście elementów analizy SWOT

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
Mocne Strony	
Niski poziom bezrobocia	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców (Organizacja doradztwa i szkoleń dla mieszkańców z zakresu przedsiębiorczości i innowacyjności, Wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, Promocja lokalnych firm i przedsiębiorstw, Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego w szkołach) Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (Przygotowanie, rozwój i promocja terenów inwestycyjnych, Prowadzenie programu zachęt i ulg dla nowych inwestorów, Kompleksowa obsługa inwestorów)
Korzystne warunki do rozwoju rolnictwa (struktura rolna, jakość gleb)	Wsparcie rolnictwa i turystyki (Promocja lokalnych produktów i usług, Budowa marki gminy)
Dobry dostęp do usług oświaty i opieki nad dziećmi	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin (Budowa i modernizacja obiektów oświatowych w gminie, Podnoszenie jakości kształcenia, Zwiększanie jakości i liczby działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, Rozbudowa i modernizacja obiektów opieki żłobkowej i przedszkolnej, Poprawa jakości i dostępności zajęć dodatkowych dla dzieci, Programy zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych)
Bogata oferta zajęć dla osób starszych	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. (Programy szkoleń i aktywizacji zawodowej osób starszych, Rozwój oferty dodatkowych zajęć i wydarzeń dla seniorów, Rozwój i poprawa jakości usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Programy zniżek i dodatkowych uprawnień dla seniorów)
Potencjał promocyjny – czosnek latowicki	Wsparcie rolnictwa i turystyki (Promocja lokalnych produktów i usług, Budowa marki gminy)
Czyste środowisko	Poprawa stanu środowiska naturalnego (Monitorowanie stanu Środowiska, Wspieranie działań proekologicznych mieszkańców, w tym wymiany pieców, Optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej, Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i prowadzenie działań edukacyjnych) Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku (Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, Rozwój zrównoważonej mobilności – wsparcie elektrycznych środków transportu, Stosowanie energooszczędnych systemów oświetlenia ulicznego)
Wysoki poziom bezpieczeństwa	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa (Wprowadzanie innowacyjnych systemów monitoringu i zwiększania bezpieczeństwa przestrzeni publicznych i dróg, Doposażenie i modernizacja ochotniczych straży pożarnych)
Dobre połączenia komunikacyjne z Mińskiem Mazowieckim	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy (Budowa i modernizacja dróg, Modernizacja taboru i infrastruktury służącej komunikacji publicznej. Rozwój oferty połączeń autobusowych, Realizacja projektów z zakresu

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
	transportu publicznego i komunikacji w ramach współpracy międzygminnej i metropolii warszawskiej)
Słabe Strony	
Niewielkie pokrycie gminy planami miejscowymi	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy (Zwiększenie pokrycia gminy planami miejscowymi)
Zły stan infrastruktury drogowej	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy (Budowa i modernizacja dróg, Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych i chodników, Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych)
Niski udział mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej (Budowa i modernizacja sieci Kanalizacyjnej, Budowa i wsparcie przy realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Latowiczu)
Słaba dostępność komunikacji publicznej	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy. (Modernizacja taboru i infrastruktury służącej komunikacji publicznej, Rozwój oferty połączeń autobusowych, Realizacja projektów z zakresu transportu publicznego i komunikacji w ramach współpracy międzygminnej i metropolii warszawskiej)
Brak miejsc pracy	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (Przygotowanie, rozwój i promocja terenów inwestycyjnych, Prowadzenie programu zachęt i ulg dla nowych inwestorów, Kompleksowa obsługa inwestorów)
Niewiele punktów gastronomicznych	Wsparcie rolnictwa i turystyki. (Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju bazy turystycznej i gastronomicznej)
Niewystarczająca baza obiektów rekreacyjnych i spędzania wolnego czasu	Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu (Budowa zalewu pełniącego funkcje rekreacyjne i retencyjne, Poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych, Tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej, parków i skwerów, Rewitalizacja rynku w Latowiczu, Remonty i budowa placów zabaw, siłowni plenerowych i innych obiektów sportowo-rekreacyjnych) Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy (Rozwój i modernizacja ogólnodostępnych terenów zieleni i rekreacji) Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy (Ochrona i modernizacja zabytków i obiektów cennych kulturowo, Promocja dziedzictwa historycznego i tradycji gminy, Promocja i ochrona tradycyjnego krajobrazu)
Szanse	
Zrzeszenie w metropolii warszawskiej	Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami (Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego i w ramach metropolii warszawskiej)
Rozbudowa autostrady A2	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy (Budowa i modernizacja dróg)
Poprawa sytuacji finansowej gminy	Brak odniesień
Dofinansowanie z programów unijnych i rządowych	Brak odniesień

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
Popularyzacja lokalnych produktów i usług	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców (Promocja lokalnych firm i przedsiębiorstw) Wsparcie rolnictwa i turystyki (Promocja lokalnych produktów i usług, Budowa marki gminy)
Rozwój przedsiębiorczości	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców (Organizacja doradztwa i szkoleń dla mieszkańców z zakresu przedsiębiorczości i innowacyjności, Wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, Promocja lokalnych firm i przedsiębiorstw, Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego w szkołach)
Zwiększony ruch inwestycyjny w terenach podwarszawskich	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (Przygotowanie, rozwój i promocja terenów inwestycyjnych, Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w planach miejscowych, Prowadzenie programu zachęt i ulg dla nowych inwestorów, Kompleksowa obsługa inwestorów, Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego)
Odzyskanie praw miejskich od 2023 roku	Brak odniesień
Zagrożenia	
Niekorzystne procesy demograficzne	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin (Budowa i modernizacja obiektów oświatowych w gminie, Podnoszenie jakości kształcenia, Zwiększanie jakości i liczby działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, Rozbudowa i modernizacja obiektów opieki żłobkowej i przedszkolnej, Oprawa jakości i dostępności zajęć dodatkowych dla dzieci, Programy zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych, Budowa i modernizacja mieszkań komunalnych)
Niekorzystne położenie gminy względem szlaków drogowych i kolejowych	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy (Budowa i modernizacja dróg, Modernizacja taboru i infrastruktury służącej komunikacji publicznej, Rozwój oferty połączeń autobusowych)
Zagrożenie suszą i innymi skutkami kryzysu klimatycznego	Adaptacja do zmian klimatu (Wspieranie i realizacja inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, Budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych, Realizacja sprawnego systemu, zarządzania kryzysowego)
Ograniczony dostęp do usług zdrowotnych	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami (Budowa i modernizacja obiektów ochrony zdrowia, Zwiększenie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia, Poprawa jakości i dostępności usług opiekuńczych)
Niekorzystna sytuacja gospodarcza (spadek rentowności rolnictwa)	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (Przygotowanie, rozwój i promocja terenów inwestycyjnych, Prowadzenie programu zachęt i ulg dla nowych inwestorów. Kompleksowa obsługa Inwestorów, Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego) Wsparcie rolnictwa i turystyki (Budowa marki gminy, Promocja i wsparcie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, Pomoc i wsparcie dla rolników zmieniających profil działalności)
Rosnące ceny nieruchomości	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy (Rozwój terenów Mieszkaniowych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Latowicz na lata 2025-2035

Tabela 2. Ocena spójności wewnętrznej

Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	A.4.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	D.1.	D.2.	D.3.
A.1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin															
A.2. Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami															
A.3. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa															
A.4. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu															
B.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów															
B.2. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców															
B.3. Wsparcie rolnictwa															
B.4. Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami															
C.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego															
C.2. Zachowanie krajobrazu kulturowego i															

Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	A.4.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	D.1.	D.2.	D.3.
przyrodniczego gminy															
C.3. Adaptacja do zmian klimatu															
C.4. Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku															
D.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy															
D.2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy															
D.3. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej															

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Latowicz lata 2025-2035

Legenda:

Duża spójność	Spójność	Brak spójności	Nie dotyczy	Relacja nieistotna
---------------	----------	----------------	-------------	--------------------

Tabela 3. Ocena spójności zewnętrznej

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
Cele Polityki Unii Europejskiej 2021-2027	
1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej.	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa	Poprawa stanu środowiska naturalnego. Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.
3. Lepiej połączona Europa.	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym.	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
5. Europa bliżej obywateli.	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.
6. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie,	Nie dotyczy

gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.	
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin. Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Wsparcie rolnictwa. Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Wsparcie rolnictwa.
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy.
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	Nie dotyczy
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	Poprawa stanu środowiska naturalnego. Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy. Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu. Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.

	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
2.3. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów.
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	Nie dotyczy
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	Nie dotyczy
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	Nie dotyczy
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030	
1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
1.2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji	Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.
1.3. Cyfryzacja gospodarki	Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
1.4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Wsparcie rolnictwa. Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
1.5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu. Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów.
1.6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Wsparcie rolnictwa.
2.1. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni	Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.
2.2. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.
2.3. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.

tranzytowego na pozostałych trasach	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.
3.1. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska	Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy. Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.
3.2. Proekologiczna transformacja energetyk	Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku
3.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu. Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.
3.4. Poprawa jakości środowiska	Poprawa stanu środowiska naturalnego.
3.5. Podnoszenie efektywności energetycznej	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.
4.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.
4.2. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
4.3. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.
4.4. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauk	Nie dotyczy
4.5. Włączenie i integracja społeczna	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.
5.1. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego	Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy.
5.2. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa	Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy.
5.3. Upowszechnianie kultury i twórczości	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
5.4. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej	Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.
Strategia Rozwoju Powiatu Mińskiego na lata 2021 - 2030	

1.1. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich	Wsparcie rolnictwa.
1.2. Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
1.3. Rozwój instytucji rynku i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
1.4. Wykorzystywanie lokalnych alternatywnych źródeł energii	Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.
1.5. Ochrona gleby, wody i powietrza	Poprawa stanu środowiska naturalnego.
2.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną powiatu	Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.
2.2. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność turystyczną	Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.
2.3. Promocja oraz rozwój współpracy międzynarodowej powiatu	Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
2.4. Optymalizacja zarządzania w powiecie	Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.
3.1. Podniesienie poziomu kształcenia i wiedzy mieszkańców powiatu	Nie dotyczy
3.2. Rozwój kultury, sportu i aktywności społecznej mieszkańców	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
4.1. Poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu	Nie dotyczy
4.2. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego	Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
4.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie	Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+	
1.1. Wsparcie edukacji ogólnej	Nie dotyczy
1.2. Dostosowanie szkół do potrzeb osób ze SPE oraz wyposażenie szkół w nowoczesną infrastrukturę	Nie dotyczy

2.1. Rozwój powiązań komunikacyjnych	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.
2.2. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.	Poprawa stanu środowiska naturalnego. Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy.
Plan Zrównoważonej Mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+	
1. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej
2. Redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat	Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.
3. Poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego	Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: projektu Gminy Latowicz na lata 2025-2035

3. Ocena przewidywanej skuteczności

Przewidywaną skuteczność zapisów Strategii zbadano za pomocą metody SMART opisanej poniżej oraz oceniono każdy z kierunków działań w tabeli 4.

Tabela 4. Ocena skuteczności osiągnięcia celów strategicznych przez realizację kierunków działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Przewidywana skuteczność osiągnięcia celu*
A. SPOŁECZEŃSTWO		
1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy dla młodych osób i rodzin.	1. Budowa i modernizacja obiektów oświatowych w gminie. 2. Podnoszenie jakości kształcenia. 3. Zwiększanie jakości i liczby działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. 4. Rozbudowa i modernizacja obiektów opieki żłobkowej i przedszkolnej. 5. Poprawa jakości i dostępności zajęć dodatkowych dla dzieci. 6. Programy zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. 7. Budowa i modernizacja mieszkań komunalnych.	Wysoka
2. Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.	1. Budowa i modernizacja obiektów ochrony zdrowia. 2. Zwiększenie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia. 3. Poprawa jakości i dostępności usług opiekuńczych. 4. Programy szkoleń i aktywizacji zawodowej osób starszych. 5. Rozwój oferty dodatkowych zajęć i wydarzeń dla seniorów. 6. Rozwój i poprawa jakości usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. 7. Programy zniżek i dodatkowych uprawnień dla seniorów.	Wysoka
3. Aktywna i świadoma społeczność lokalna zintegrowana dzięki wysokiej jakości ofercie kulturalnej i poczuciu bezpieczeństwa.	1. Budowa i modernizacja obiektów kultury. 2. Budowa i modernizacja świetlic wiejskich. 3. Rozwój oferty kulturalnej i zajęć dla mieszkańców. 4. Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych dla mieszkańców gminy. 5. Modernizacja i rozwój centrów bezpieczeństwa. 6. Wprowadzanie innowacyjnych systemów monitoringu i zwiększania bezpieczeństwa przestrzeni publicznych i dróg. 7. Dopuszanie i modernizacja ochotniczych straży pożarnych.	Wysoka

4. Stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu.	1. Budowa zalewu pełniącego funkcje rekreacyjne i retencyjne. 2. Poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych. 3. Tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej, parków i skwerów. 4. Rewitalizacja rynku w Latowiczu. 5. Remonty i budowa placów zabaw, siłowni plenerowych i innych obiektów sportowo-rekreacyjnych.	Wysoka
B. GOSPODARKA		
1. Stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów.	1. Przygotowanie, rozwój i promocja terenów inwestycyjnych. 2. Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w planach miejscowych. 3. Prowadzenie programu zachęt i ulg dla nowych inwestorów. 4. Kompleksowa obsługa inwestorów. 5. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego.	Wysoka
2. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.	1. Organizacja doradztwa i szkoleń dla mieszkańców z zakresu przedsiębiorczości i innowacyjności. 2. Wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw. 3. Promocja lokalnych firm i przedsiębiorstw. 4. Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego w szkołach.	Wystarczająca
3. Wsparcie rolnictwa i turystyki.	1. Promocja lokalnych produktów i usług. 2. Budowa marki gminy. 3. Promocja i wsparcie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych. 4. Pomoc i wsparcie dla rolników zmieniających profil działalności. 5. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju bazy turystycznej i gastronomicznej.	Wystarczająca
4. Poprawa efektywności administracji samorządowej i współpracy samorządu z mieszkańcami.	1. Rozwój e-usług. 2. Podniesienie kompetencji pracowników UMiG i jednostek organizacyjnych gminy. 3. Budowa nowej siedziby UMiG. 4. Wspieranie partycypacji społecznej i nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi. 5. Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego i w ramach metropolii warszawskiej. 6. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach publicznych i przestrzeni gminy.	Wysoka
C. ŚRODOWISKO		
1. Poprawa stanu środowiska naturalnego.	1. Monitorowanie stanu środowiska. 2. Wspieranie działań proekologicznych mieszkańców, w tym wymiany pieców. 3. Optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej. 4. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i prowadzenie działań edukacyjnych.	Wystarczająca

2. Zachowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego gminy.	1. Ochrona i modernizacja zabytków i obiektów cennych kulturowo. 2. Promocja dziedzictwa historycznego i tradycji gminy. 3. Opracowanie uchwały reklamowej (tzw. uchwały krajobrazowej). 4. Promocja i ochrona tradycyjnego krajobrazu.	Wysoka
3. Adaptacja do zmian klimatu	1. Wspieranie i realizacja inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury. 2. Budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych. 3. Realizacja sprawnego systemu zarządzania kryzysowego.	Wystarczająca
4. Rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.	1. Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy. 2. Termomodernizacja obiektów publicznych. 3. Rozwój zrównoważonej mobilności – wsparcie elektrycznych środków transportu. 4. Stosowanie energooszczędnych systemów oświetlenia ulicznego.	Wysoka
D. PRZESTRZEŃ		
1. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.	1. Zwiększenie pokrycia gminy planami miejscowymi. 2. Ochrona zwartych kompleksów leśnych i ekosystemów o największych walorach przyrodniczych. 3. Rozwój i modernizacja ogólnodostępnych terenów zieleni i rekreacji. 4. Rozwój terenów mieszkaniowych.	Wystarczająca
2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy.	1. Budowa i modernizacja dróg. 2. Budowa i modernizacja ścieżek. rowerowych i chodników. 3. Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych. 4. Modernizacja taboru i infrastruktury służącej komunikacji publicznej. 5. Rozwój oferty połączeń autobusowych. 6. Realizacja projektów z zakresu transportu publicznego i komunikacji w ramach współpracy międzygminnej i metropolii warszawskiej. 7. Organizacja transportu dla osób starszych i z niepełnosprawnością.	Wystarczająca
3. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej.	1. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej. 2. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej. 3. Budowa i modernizacja sieci gazowej. 4. Budowa i wsparcie przy realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. 5. Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łatowiczu. 6. Rozwój sieci szerokopasmowego internetu.	Wysoka

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Łatowicz na lata 2025-2035

* Skala oceny skuteczności: wysoka, wystarczająca, niewystarczająca, niska

Analiza SMART to metoda pozwalająca na kompleksową ocenę celów strategicznych i operacyjnych. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich nazw kryteriów oceny. Według tej metody zapisy Strategii powinny być:

- Precyzyjne (specific) – cele i kierunki działań powinny być ogólne, aby dawać szerokie pole do działania, ale jednocześnie konkretne;
- Mierzalne (measurable) – ta cecha umożliwia ewaluację zapisów Strategii i ocenę efektów, pozwala także sprawdzić precyzyjność celów;
- Akceptowalne (acceptable) – cele i kierunki powinny odpowiadać potrzebom różnych podmiotów działających w gminie oraz następnie być przez nie realizowane. Aby tak się stało, zapisy Strategii nie mogą być sprzeczne z interesem najważniejszych interesariuszy dokumentu;
- Realistyczne (realistic) – każda jednostka terytorialna ma swoje uwarunkowania, potencjały i bariery rozwoju. Aby polityka rozwoju była efektywna, zapisy Strategii muszą być możliwe do zrealizowania w danej rzeczywistości;
- Określone w czasie (time-dependent) – horyzont czasowy zaplanowany do realizacji Strategii pozwala na monitoring jej zapisów¹.

Tabela 5. Ocena spełnienia kryteriów SMART

Kryterium	Ocena
Precyzyjne	Kryterium spełnione: cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały na poziomie szczegółowości odpowiadający szerokiemu zakresowi działań, ale także konkretnym interwencjom mającym na celu wesprzeć rozwój gminy
Mierzalne	Kryterium spełnione: wskaźniki oceny wskazane dla większości kierunków działań pozwalają na ilościowe (w niektórych przypadkach jakościowe) zbadanie efektywności wybranego działania
Akceptowalne	Kryterium spełnione: wypracowane cele strategiczne i kierunki działań odnoszą się do osób z różnych grup żyjących w gminie i wymagają pracy osób z różnych grup zaangażowanych w życie gminy; żadne z zapisów nie stoją w sprzeczności z interesem mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i administracji publicznej.
Realistyczne	Kryterium spełnione: wszystkie cele operacyjne i kierunki działań określone zostały na podstawie potencjałów i barier zidentyfikowanych w diagnozie
Określone w czasie	Kryterium spełnione: horyzont czasowy Strategii określony został na lata 2025-2035.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Latowicz na lata 2025-2035

¹ Markowski T., Turała M., Planowanie jako instrument zintegrowanego zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego, Łódź, 2015

4. Ocena przewidywanej efektywności

Efektywność realizacji Strategii zależy od kilku czynników, w tym możliwości finansowania, monitoringu i aktualizacji oraz skuteczności działania podmiotów odpowiedzialnych za realizację dokumentu.

Tabela 6. Ocena przewidywanej efektywności realizacji Strategii na podstawie jej wybranych elementów

Elementy Strategii	Ocena przewidywanej efektywności*
Cele strategiczne i kierunki działań	Wysoka: cele operacyjne i kierunki działań wypracowane zostały na podstawie diagnozy oraz analizy zasobów gminy; odpowiadają możliwościom inwestycyjnym władz gminy i spełniają kryteria analizy SMART
Zapisy dot. kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	Wysoka: zarówno model struktury funkcjonalno-przestrzennej jak i ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy opierają się na wzajemnych powiązaniach funkcjonalnych poszczególnych obszarów w gminie Latowicz oraz zdiagnozowanych dla nich deficytach i potencjałach
System realizacji Strategii	Wysoka: zaprojektowany system realizacji zakłada kolejne ewaluacje w połowie horyzontu czasowego zapisanego w Strategii oraz po zakończeniu obowiązywania dokumentu; możliwa jest także, w razie potrzeby, aktualizacja Strategii w celu dopasowania jej zapisów do zmieniających się uwarunkowań wpływających na funkcjonowanie gminy
Finansowanie Strategii	Wystarczająca: Strategia zakłada kilka źródeł finansowania m. in. budżet Gminy Latowicz, środki z różnego rodzaju funduszu europejskich, krajowych i regionalnych; możliwość pozyskania finansowania zależna jest jednak od działań władz wojewódzkich i rządu centralnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Latowicz na lata 2025-2035

* Skala oceny efektywności: wysoka, wystarczająca, niewystarczająca, niska

5. Podsumowanie i wnioski

Powyższe analizy można podsumować następująco:

- Zapisy Strategii są spójne między sobą oraz z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Cele strategiczne i kierunki działań odpowiadają potencjałom i barierom zdefiniowanym w diagnozie stanu gminy i wymagającym najpilniejszej interwencji.
- Skuteczność zapisów Strategii jest wysoka, bądź wystarczająca do zrealizowania misji i dążenia do wizji przedstawionych w dokumencie.
- Poszczególne elementy zawarte w Strategii zapewniają efektywność jej realizacji. Dodatkowo system realizacji i monitoringu zapewnia możliwość aktualizacji dokumentu w przypadku zmiany uwarunkowań lub potrzeb.

Dodatkowo pamiętać należy o tym, że realizacja Strategii zależy w dużym stopniu od możliwości finansowych organów wyższego rzędu. Starania o finansowanie z różnych programów krajowych i unijnych bywa długotrwałe, bądź nieskuteczne. Gmina Latowicz należy do kilku Obszarów Strategicznej Interwencji oraz do Metropolii Warszawskiej dla której również powstaje dokument strategii rozwoju. Kierunki interwencji są zatem różnorodne i mogą być realizowane za pomocą różnych narzędzi, jednak ich skutek będzie pokrywał się z celem, dla którego powstaje analizowany dokument tzn. rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny gminy. Na jakość realizacji Strategii wpływać mogą także zewnętrzne trendy i destymulanty, na które twórcy i interesariusze dokumentu nie mają wpływu np. kryzys ekonomiczny, decyzje polityczne.

Spis tabel

Tabela 1. Trafność zapisów Strategii w kontekście elementów analizy SWOT

Tabela 2. Ocena spójności wewnętrznej

Tabela 3. Ocena spójności zewnętrznej

Tabela 4. Ocena skuteczności osiągnięcia celów strategicznych przez realizację kierunków działań

Tabela 5. Ocena spełnienia kryteriów SMART

Tabela 6. Ocena przewidywanej efektywności realizacji Strategii na podstawie jej wybranych elementów